

Noget, som meget godt lader sig anvende, og som virkelig anvendes, hvor der er flere Skoler, og der i den ene Skole gives en bedre og fuldstændigere Underviisning end i den anden, eller der er andre særdeles Omstændigheder, som gjøre, at man foretrækker den ene Skole frem for den anden. Det er navnlig Noget, som finder Sted i Kjøbstæderne, hvor der for det Meste er en Betalings-skole foruden Fri-skolerne, men derimod vil det neppe være gjørligt at indføre en saadan Forskjel paa Landet; thi i det Dieblif, der blot er Spørgsmaal om den Underviisning, som i Almindelighed gives Børn, saa kan man ikke sige til Bedkommende, at han skal betale Mere derfor. Det vilde medføre store Vanskeligheder, naar man vilde paalægge de mere Formuende, som paa Grund af deres Formuenhed betale mere til Underviisningen, et særdeles Bidrag, naar de ville benytte Skolen. Jeg maa ogsaa bemærke, at de Formuende ere temmelig bebyrdede med Skolevæsenet, i det mange for en stor Deel ikke benytte den almindelige Skole, men paa anden Maade maae sørge for deres Børns Underviisning, og dog, ifølge deres Formuesomstændigheder, svare et betydeligt Bidrag til det almindelige Skolevæsen. Jeg anseer det paa ingen Maade uretfærdigt, saaledes som Udskillige have antaget, thi det er Noget, de som Statsborgere ere pligtige til, at bidrage til Skolevæsenet som et offentligt Formaal. Det er vigtigt for det Hele saavel som for enhver enkelt Mand, at Dplysning og Sædelighed udbreedes og fremmes, og et passende Bidrag maa derfor Enhver give efter sin Leilighed dertil; men, naar den Paagjældende ikke attraaer nogen anden Underviisning for sine Børn end den, de kunne faae i de almindelige Almueskoler, kan man ikke fordrø af ham en speciel Betaling til Skolelærerne. En høiere Betaling og Evang til at gaae i Skole, synes at være uførenelige; men, naar der bydes en bedre indrettet Skole, hvor der gives en fuldstændigere og grundigere Underviisning, saa kan og bør Betaling erlægges af dem, der søge samme.

J. Pedersen (Bræsto Amts 4de Valgr.): Jeg skylder at erklære, at jeg i Modsetning til den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valg-

freds (Monrad) er af den Formening, at Hjelpe-skolelærerne have havt en heldig og gavnlig Indflydelse paa Skoleunderviisningen. Det er saaledes min Erfaring med Hensyn til den Skole, hvori jeg er underviist, at den Tid, hvor den havde Hjelpe-lærere, gjorde den bedst Fremfærd og kom paa et Trin, hvortil den ikke før havde naaet, som jeg haaber oftere er Tilfældet, og hvorom Flere vistnok med mig ville være enige.

J. J. Petersen: Den høitærede Minister har gjort opmærksom paa den vanskelige Stilling, hvori Regjeringen befandt sig ligeoverfor Spørgsmaalet om Forbedring i Skolelærernes Kaar, og har opfordret Alle her til at paapege de Midler, hvorved dette Formaal kunde naaes. Jeg tiltroer mig nu ingenlunde nogen stor Dybsindfomhed i denne Retning, men jeg vil af denne Opfordring tage Anledning til ved denne Leilighed at rette det Spørgsmaal til den høitærede Minister, om han ikke maatte være tilbøielig til at classificere Skolelærerembederne, maaskee i hvert Stift for sig, saaledes at Skolelærerne, naar de opfyldte deres Kalds-pligt, efter Tjenestealderen kunde rykke op i en bedre lønnet Klasse. Det er meget tungt, naar en Mand befinder sig i en saadan Stilling, at han savner det Nødtørftige til sit og Sines Underhold; men det bliver dobbelt tungt, ja utaaleligt, naar han ingensomhelst Udfigt har til i denne sin Stilling at erholde nogen Forbedring i sine Kaar.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg kan forsaavidt være enig med den ærede sidste Taler i, at Skolelærerne bør efterhaanden kunne rykke op til en høiere Indtægt, forsaavidt det er muligt at skaffe Skolelærerne en saadan høiere Indtægt. Men Ansættelsen i Skolelærerembederne hører ordentligvis ikke under Regjeringen, men under de locale Autoriteter. Jeg troer ogsaa, at de, der raade for Skoleembeders Besættelse, dertil tage Hensyn, navnlig Provsten, som har den største Indflydelse herpaa, men der er og andre Hensyn, som maae komme i Betragtning, og navnlig er der Meget, der taler for, at der ved Kaldsberettigelse til Skoler fornemmelig tages Hensyn til den, som hører ind under samme Embedskreds, og det er derfor vanskeligt for Skole-